

KORAKI K TRAJNOSTNEMU RAZVOJU - S Poudarkom NA HRANI IN KMETIJSTVU

Januar 2024

AGRO4SDGS

Cilj projekta Agro4SDGs, ki ga financira EU, je spodbuditi in opolnomočiti ženske, da dejavno oblikujejo kmetijstvo v svoji regiji, in sicer z izvajanjem projektov in razvijanjem poslovnih idej za povečanje njihovega pozitivnega vpliva. Za prehod na trajnostno kmetijstvo je potrebna celovita podpora skupnosti, potrošnikov, družbe, podjetij in politike.

VSEBINA

V tej knjižici so predstavljene premišljene zamisli in praktični nasveti, prilagojeni našemu vsakdanjemu življenju, s ciljem spodbujanja trajnostnega vedenja in praks, s posebnim poudarkom na hrani in kmetijstvu. Z upoštevanjem teh predlogov lahko vsak posameznik prispeva k oblikovanju svetlejše prihodnosti za naš planet, našo družbo in navsezadnje tudi za nas same.

ZGRADBA

Ta knjižica je usklajena s cilji trajnostnega razvoja (SDG) in namenja eno stran vsakemu cilju trajnostnega razvoja, ki ga obravnava projekt Agro4SDG:

ODPRAVA REVŠČINE SDG ŠT. 1

Cilj SDG 1 je odpraviti revščino v vseh njenih oblikah in spodbujati gospodarsko blaginjo za vse posameznike. Osredotoča se na skrajno revščino, omejevanje neenakosti in socialno zaščito, da bi zagotovili pravičnejši in uspešnejši svet.

Ocenjenih **7%**
svetovnega prebivalstva – približno
575 milijonov ljudi –
bi se lahko še vedno znašlo ujetih
v skrajni revščini do leta 2030,
predvsem v podsaharski Afriki.

Denarna revščina je bila
najbolj razširjena sestavina
revščine ali socialne izključenosti
v EU v letu 2021, ki je prizadela
73,7 milijonov ljudi ali
16,8 %
prebivalstva.

Vir:

[Goal 1: End poverty in all its forms everywhere](#)
- [United Nations Sustainable Development](#)

Vir:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_1_-_No_poverty#No_poverty_in_the_EU:_overview_and_key_trends

KAKO LAHKO PRISPEVAMO VSI

Medsebojna podpora:

V vsakdanjem življenju je majhno dejanje prijaznosti, kot je pomoč tistim z manj priložnostmi, viri ali informacijami, zelo pomembno, saj je deljenje skrb. Združimo se v boju proti brezdomstvu in se dejavno vključimo v ustvarjanje pozitivnih sprememb.

Izobraževanje o revščini:

Pridobite vpogled v razloge za revščino, da boste bolje razumeli problem in lažje razpravljali z drugimi.

Podpora poštenega dela:

Zavestno kupujte izdelke podjetij, ki dajejo prednost pravičnim plačam delavcev. S tem prispevate k zagotavljanju zadostnega dohodka za preživetje posameznikov.

Podpora malim podjetjem:

Razmislite o nakupu v majhnih lokalnih trgovinah ali o podpori podjetnikom, ki ustanavljajo svoja podjetja. Odločite se za podjetja s socialnim namenom, da prispevate k bolj solidarni in raznoliki skupnosti.

ODPRAVA LAKOTE SDG ŠT. 2

Cilj SDG 2 je odpraviti lakoto, zagotoviti zanesljivo preskrbo s hrano in boljšo prehrano ter spodbujati trajnostno kmetijstvo po vsem svetu do leta 2030.

2 milijardi ljudi
na svetu nima
dostopa do varne, hranljive
in zadostne količine hrane.

Najnovejše stanje prehranske
varnosti in prehrane kaže, da
svet nazaduje na področju
v prizadevanjih za odpravo lakote in
podhranjenosti:
leta 2021 **število svetovnih lačnih**
naraslo na
828 milijonov.

Vir:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/hunger/>

Vir:
<https://www.who.int/news/item/06-07-2022-un-report--global-hunger-numbers-rose-to-as-many-as-828-million-in-2021>

KAKO LAHKO PRISPEVAMO VSI

Zmanjševanje zavržene hrane:

Pred nakupom premišljeno načrtujte obroke in ocenite obstoječe zaloge, da čim bolj zmanjšate količino zavržene hrane.

Reci ne špekulacijam s hrano:

Špekulacije s hrano pomenijo trgovanje s prehrabeni izdelki na finančnih trgih, kar vpliva na cene hrane in posledično na dostop potrošnikov do hrane. Odločite se za preudarne naložbene odločitve, da se izognete takšnim vplivom.

Podpora lokalnim kmetom:

S podpiranjem lokalnih kmetov prispevamo k odpornosti skupnosti, spodbujamo trajnostno kmetijstvo in zagotavljamo bolj sveže in zdrave pridelke za vse.

Uvajanje trajnostnih prehranjevalnih navad:

Izbira lokalno pridelanih in sezonskih živil ne zmanjšuje le vpliva na okolje, temveč prispeva tudi k bolj zdravemu planetu. Spoznajte tradicionalne metode ohranjanja hrane, da bi zmanjšali količino zavržene hrane in hkrati pripravili hranljive obroke.

ENAKOST SPOLOV SDG ŠT. 5

Cilj SDG 5 je odpraviti diskriminacijo, nasilje in škodljive prakse proti ženskam in deklicam ter okrepiti vlogo žensk in zagotoviti njihovo polno in enakopravno udeležbo v vseh vidikih življenja, vključno z vodenjem in odločanjem.

Kljub splošnemu povečanju stopnje zaposlenosti žensk v EU od leta 2009, **razlika v zaposlenosti med spoloma**

ostaja **10,7 %**,

kljub usposobljenosti žensk, ki presegajo kvalifikacije moških.

Vir:

[SDG 8 - Decent work and economic growth - Statistics Explained \(europa.eu\)](#)

Razlike plačila med spoloma v EU je leta 2021 znašala at 12.7 % in se je le minimalno spremenila v zadnjem desetletju. To pomeni, da **ženske v povprečju zaslužijo**

13,0 % manj na uro kot moški.

Vir:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equal-pay/gender-pay-gap-situation-eu_en

KAKO LAHKO PRISPEVAMO VSI

Enakopravna delitev gospodinjskih opravil:

Spodbujanje enakopravne delitve gospodinjskih obveznosti spodbuja pravičnost, timsko delo in harmonično življenjsko okolje. Hkrati podpira opravljanje plačanega dela, kar povečuje finančno odpornost vsakega gospodinjstva.

Govoriti proti nasilju na podlagi spola:

To je bistvenega pomena za oblikovanje družbe, v kateri so vsi varni in spoštovani, za ozaveščanje in spodbujanje pozitivnih sprememb. Raziščite nenasilno komunikacijo in razmislite o svojem vedenju.

Podpora izobraževanju, ki vključuje enakost spolov:

Zavzemanje za izobraževanje, ki vključuje spol, pomaga odpravljati stereotipe in zagotavlja enake možnosti vsem spolom ter spodbuja raznoliko in vključujoče okolje.

Finančno opolnomočenje:

Omogočanje posameznikom s finančnim izobraževanjem jim omogoča, da upravljajo svojo ekonomsko blaginjo, sprejemajo informirane finančne odločitve ter si ustvarijo varno in neodvisno prihodnost, kar je želja vseh, ki so nam dragi.

DOSTOJNO DELO IN GOSPODARSKA RAST SDG ŠT. 8

Cilj SDG 8 se osredotoča na spodbujanje vključujoče in trajnostne gospodarske rasti, polne in produktivne zaposlenosti ter dostojnega dela za vse. Njegov namen je obravnavati vprašanja, kot so revščina, neenakost in brezposelnost, s spodbujanjem politik, ki podpirajo ustvarjanje delovnih mest, podjetništvo in delavske pravice.

Sodobno suženjstvo je trajna svetovna praksa, saj je po ocenah **50 milijonov ljudi** danes ujetih v eni od njegovih številnih oblik.

Vir:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0148296323003466>

600 milijonov novih delovnih mest bi morali ustvariti do leta 2030, samo zato, da bi lahko sledili rasti števila delovno aktivnega prebivalstva.

Vir:

[SDG 8 - Decent work and economic growth](#)
- [Statistics Explained \(europa.eu\)](#)

KAKO LAHKO PRISPEVAMO VSI

Biti zavesten potrošnik:

Izberajte trajnostne in etično proizvedene izdelke, vključno s tistimi, ki so usklajeni s pravično trgovino. Podpirajte lokalna podjetja z dobrimi praksami in se zavzemajte za njihove vrednote. Bodite previdni, saj lahko nenavadno nizke cene pomenijo potencialno škodo za ljudi ali planet.

Izobraževanje, ozaveščanje in spretnosti:

Raziščite informacije o delavcih v drugih državah in poslovnih praksah. O teh vprašanjih se pogovarjajte s kolegi in prijatelji. Zavzemajte se za pobude za krepitev spretnosti in ozaveščanje o dostojnem delu in delavskih pravicah.

Raznolikost in vključevanje:

Zavzemajte se za raznolikost in vključenost na delovnem mestu s konstruktivnimi predlogi za izboljšave procesov in razumevanjem svojih delovnih pravic. Če imate vplivni položaj, izkoristite svoje sposobnosti za spodbujanje pravičnejših delovnih pogojev.

V svoji skupnosti:

Sodelujte v razvojnih projektih skupnosti. Ponudite mentorstvo ali vodenje posameznikom, ki iščejo priložnosti za zaposlitev ali podjetništvo, ali pa sami aktivno poiščite pomoč.

ODGOVORNA PORABA IN PROIZVODNJA SDG ŠT. 12

Cilj SDG 12 trajnostnega razvoja je namenjen zagotavljanju trajnostnih vzorcev potrošnje in proizvodnje. Spodbujati želi učinkovito rabo virov, zmanjšati količino odpadkov ter spodbujati okolju prijazne prakse v različnih panogah in med posamezniki, da bi se spodbudilo bolj trajnostno in odporno svetovno gospodarstvo.

Embalaža izdelkov prispeva velik delež emisij CO2 in povečanju količinam odpadkov na naših odlagališčih.

3 milijarde dreves
je letno izrваниh za proizvodnjo
241 milijonov ton
transportnih kartonov.

Vir:

<https://earth.org/online-shopping-and-its-environmental-impact/>

Leta 2020, sta nastali 2,2 milijardi ton odpadkov v EU vseh gospodarskih in gospodinjstkih dejavnosti, kar pomeni
4 813 kg
odpadkov na prebivalca.

Vir:

[SDG 12 - Responsible consumption and production - Statistics Explained \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

KAKO LAHKO PRISPEVAMO VSI

Odgovorna potrošnja:

Izberite trajnostne in etično proizvedene izdelke, vključno z izdelki iz pravične trgovine ali rabljenimi izdelki. Podpirajte lokalna podjetja s kratkimi dostavnimi potmi, zagovarjajte dobre poslovne prakse in se zavzemajte za ta načela.

Izobražujte in zagovarjajte:

Spodbujajte ozaveščenost o trajnostnih praksah v svoji skupnosti, na primer z organiziranjem tržnic, in se zavzemajte za politike, ki spodbujajo odgovorno potrošnjo in proizvodnjo.

Odgovorne oskrbovalne verige:

Preverite, ali podjetja, ki jih podpirate, dajejo prednost svoji dobavni verigi. Preberite poročila o trajnosti ali jih neposredno kontaktirajte, da bi povečali ozaveščenost potrošnikov in spodbudili odgovorne prakse.

Krožno gospodarstvo:

Podpirajte podjetja in pobude, ki poudarjajo krožno gospodarstvo, kot so trgi rabljenih izdelkov, kjer so izdelki namenjeni za ponovno uporabo, obnovo, predelavo ali recikliranje.

PODNEBNI UKREPI SDG ŠT. 13

Cilj SDG 13 obravnava podnebne ukrepe in poziva k nujnim ukrepom za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam. Osredotoča se na spodbujanje strategij za blažitev in prilagajanje ter spodbujanje mednarodnega sodelovanja za krepitev odpornosti in odzivanje na izzive, ki jih prinašajo vprašanja, povezana s podnebjem.

Študije kažejo, da
3.6 billion
ljudi trenutno
živi na območjih, ki so
zelo ranljiva za
posledice podnebnih sprememb –
kar je polovica
svetovnega prebivalstva.

Podnebne spremembe vplivajo na
zdravje s pogostejšimi
ekstremnimi vremenskimi pojavi,
motnjami v prehranskih sistemih,
porastom zoonou in boleznih, ki se prenašajo
s hrano, vodo in vektorji,
ter težavami z duševnim zdravjem.

Vir:

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health>

KAKO LAHKO PRISPEVAMO VSI

Ekološki odtis posameznika:

Izberite trajnostni življenjski slog z različnih vidikov, vključno s prevozom, potrošniškimi izdelki, splošno rabo virov in recikliranjem odpadkov.

Izobraževanje in ozaveščanje:

širjenje ozaveščenosti o podnebnih spremembah, njihovih učinkih in trajnostnih praksah. Navdihnite svojo skupnost za okolju prijazne navade.

Posredni ekološki odtis:

Razmislite o storitvah, ki jih uporabljate, in podjetjih, ki jih podpirate kot stranke. Razmislite na primer o banki, ki ji zaupate svoj denar, in se pozanimajte o vrstah dejavnosti, ki jih morda financirajo vaša sredstva.

Zavzemanje za podnebje:

Podpirajte in zagovarjajte politike na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni, ki obravnavajo podnebne spremembe, spodbujajo čisto energijo in zmanjšujejo emisije toplogrednih plinov.

Da bi se izognili dvigu
svetovnih temperatur za 2°C,
se mora povprečni letni
ogljčni odtis
na leto **na osebo**
zmanjšati
pod 2 toni do leta 2050.

Tu izračunajte svoj
individualni ogljični odtis:

Vir:

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health>

**ČAS JE, DA VSAK OD NAS RAZMISLI O SVOJI VLOGI IN
RAVNANJU TER SKUPAJ PRISPEVA K OBLIKOVANJU
PRIHODNOSTI, ZA KATERO BO ZNAČILNA SOCIALNA,
EKOLOŠKA IN GOSPODARSKA PRAVIČNOST.
S SPREJETJEM TE SKUPNE ODGOVORNOSTI LAHKO
USTVARIMO SVET, V KATEREM BO ENAKOST USPEVALA,
OKOLJE CVETELA, BLAGINJA PA BO VKLJUČUJOČA ZA VSE.**

Poročilo Združenih narodov o ciljih trajnostnega
razvoja do leta 2023 je na voljo tukaj, kjer je pojasnjen
napredek vsakega cilja:

<https://unstats.un.org/sdgs/report/2023/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2023.pdf>

Poročilo Združenih narodov o ciljih trajnostnega
razvoja 2022 je na voljo tukaj:

<https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2022.pdf>

